Oświadczenie złożone
przez senatora Macieja Żywnę
w dniu 19 grudnia 2024 r.

Oświadczenie skierowane do minister rodziny, pracy i polityki społecznej Agnieszki Dziemianowicz-Bąk oraz do ministra spraw wewnętrznych i administracji Tomasza Siemoniaka

Szanowna Pani Ministro! Szanowny Panie Ministrze!

W związku z raportem fundacji Polish Center for Torture Survivors, dotyczącym potrzeby udzielenia pomocy kobietom i dzieciom z doświadczeniem przemocy oraz uchodźstwa trafiającym do Białegostoku i województwa podlaskiego, zwracam się z wnioskiem o zajęcie się przedstawionym problemem i poszukanie form wsparcia pokrzywdzonych.

Przez granicę polsko-białoruską przechodzą kobiety, w tym kobiety w ciąży, oraz dzieci. Jeśli podczas przeprawy przez granicę doświadczą urazów fizycznych, kierowane są po ujawnieniu do szpitali – osoby pełnoletnie głównie do szpitala w Hajnówce, a dzieci do Uniwersyteckiego Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Białymstoku lub placówek opiekuńczo-wychowawczych. Ze wspomnianego raportu wynika, że brakuje odpowiedniej opieki nad wymienionymi osobami, co wiąże się również z faktem, że wiele dzieci zniknęło bez śladu. Członkowie fundacji podejrzewają, że osoby te mogą być ofiarami handlu ludźmi, a z ich deklaracji wynika, że w niektórych przypadkach mają potwierdzenie takiej sytuacji. Kobiety, które przebywają pod opieką fundacji, doświadczyły przemocy seksualnej w kraju pochodzenia, a niektóre również w drodze do Europy. Część kobiet podaje, że ciąża, w której są, lub już urodzone dzieci pochodzą z gwałtów. Fundacja zauważa, że kobiety te potrzebują odpowiednich warunków i holistycznej pomocy. Dzieci wymagają odpowiedniego miejsca, w którym będą mogły poczuć się bezpiecznie, nie doświadczając rasizmu i przemocy.

W Białymstoku przebywa również duża liczba kobiet z Ukrainy z dziećmi, które także mogły doświadczyć przemocy seksualnej, również w czasie wojny. Szacuje się, że w związku ze wzmożonymi działaniami wojennymi do Polski może przybyć kolejny 1 milion uchodźców.

Aby móc skutecznie pomagać ocalałym z gwałtów wojennych oraz tortur kobietom i dzieciom pochodzącym z krajów, gdzie prawa kobiet i dzieci nie są respektowane, potrzebne jest miejsce, w którym w bezpiecznych warunkach będą mogły otrzymać profesjonalną pomoc.

Fundacja Polish Center for Torture Survivors jest gotowa prowadzić ośrodek pomocy ocalałym oparty na podejściu *trauma centered approach,* czyli na podejściu skoncentrowanym na traumie, zgodnie z którym osoba ocalała i jej historia są w centrum, a plany pomocy konstruowane są zgodnie z najnowszą wiedzą psychotraumatologiczną. Już teraz wiemy, że osoby ocalałe potrzebują pomocy medycznej, prawnej i psychologicznej oraz pomocy we włączaniu się w nową społeczność, obcą kulturowo i etnicznie. Aby takie miejsce mogło działać profesjonalnie, na początek potrzebne są lokal i wsparcie finansowe, żeby móc m.in. przeszkolić całą kadrę i wszystkich pracowników, tak by mogli udzielać adekwatnej pomocy. Trzeba również przeszkolić prawników, lekarzy – szczególnie ginekologów, położników – oraz psychologów i psychotraumatologów w zakresie podejścia *trauma centered approach.*

Zwracam się z uprzejmą prośbą o pozytywne rozpatrzenie wniosku.

Maciej Żywno